

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919., AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

"EDINOST"
1849 W. 22. St.
Telephone:
Canal 98.
Chicago, Ill.
ZA RESNICO
IN PRAVICO.

Izhaja dvakrat
na teden.
Velja za celo
leto \$3.00
Published semy
weekly.
Subscription
\$3.00
yearly.

ŠTEV. (No.) 20.

CHICAGO, ILL., PETEK, 11. MARCA, 1921.

LETO (VOL.) VII.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Bursleson, Postmaster General.

NAJNOVEJŠE VESTI.

VOJSKA MED PANAMO IN COSTA RICO.

Ameriški časniki so napravili izvrsten dovtip, ko imenujejo vojsko med Panamo in Costa Rico "opera buffa". Tihi in nezatni državci sta kar nenadoma začeli vojsko, komično vojsko, kar je na eni strani smešno, na drugi strani pa silno malo razveseljivo, ker bi zamoglo povzročiti še velike zmede in preliti še veliko človeške krvi.

Hardingova administracija z Mr. Hughesom v državnem departmentu ne mara, da bi jo mogel kdo obdolžiti, češ, glejte jih, kako iščejo vsakovrstnih pretvez, da bi mogli posredovati in se vmešavati v tuje razmere. Najmanj pa si želi tega v tem slučaju, ko je vsa stvar za združene države tako malega pomena. Dejstvo pa je, da so Združene Države jamčile za teritorialno nedotakljivost in neodvisnost panamske republike. Da je ta republika napadla Costa Rico, nikakor ne morejo mirno gledati. Po nesreči je pravosodni minister White svoj čas razsodil teritorialni prepričevalni Panamo in Costa Rico v prid Costa Ríce, Panama pa se zdaj noče ravnati po tej razsodbi. Saj je imela pravico vložiti priziv, tega pa do sedaj še ni storila formalno; Costa Rica pa zahteva, da se mora razsodba udejestviti.

Združene države so poslale obema državama enako noto ter jima prigovarjale, naj nehajo z vsemi sovražnostmi in da bi bilo bolj pametno vložiti priziv proti Whitejevi razsodbi. Vlada jima samo prijazno prigovarja naj to storita, ker se je zdi to najbolje, da se prepriči prepričevalni med njima, ne da bi bila razžaljena čast ene in druge. Druhal, ki je žejna ropanja, se zelo boji Strica Sama, in prebivalstvo v Panami in Costa Rici je do skrajnosti prevzeto od patrijotične navdušenosti, zato je potrebno, da jih Washington malo pomiri in zastraši s Stricem Samom. Potrebno je, da Washington s treznim premislekom in pravičnim razsodbo uravna razmere in jih spravi zopet tek, ker državi sami zdaj nista sposobni za to. Brez dvoma sta tudi obe vladi sami preveč razburjeni, da bi si upali nastopiti proti masi in ustaviti boj. — Tako pišejo "Chicago Daily News".

CIGARETE PREPOVEDANE V DRŽAVI UTAH.

Salt Lake City, Utah, 9. marca.—Governer Države Utah je danes podpisal postavo, ki prepoveduje prodajati cigarete. Ta postava, ki bo stopila v veljavo čez 90 dni, da tudi splošno prepoveduje kajenje, na gotovih, natančneje označenih javnih prostorih.

STARČEK SI JE POGNAL KROGLJO V GLAVO.

V Chicagi se je danes zjutraj ustrelil na svojem stanovanju, 1547 Harding Ave., 75letni Vaclav Šidlio. Prepeljali so ga v bolnišnico sv. Antona, kjer je kmalu izdihnil. Starček je bil že dolgo časa silno otožen in potr, kakor je izjavila njegova družina.

NOVA HABSBERGERICA.

Genf, Švica, 9. marca.—Prejšnja avstrijska cesarica je porodila deklico. Nekdanji cesarski par ima danes vsegaskupaj osem otrok; dva sta bila rojena že v pregnanstvu.

NOVI KORAKI ZAVEZNIKOV.

Zavezniki so mogoče vsakovrstne komplikacije. — V državnem departmentu ne vedo nič oficijenege in — molče.—Do sedaj še ni znano, ali bodo zavezniki okupirali tudi Koblenz iz okolice.

Washington, 9. marca.—Ko bi ententa skušala zacariniti blago, ki gre iz Amerike v Nemčijo, bi prišlo prav lahko do novih konfliktov.

Naš državni department ni do sedaj prejel še nikakih uradnih poročil o situaciji v zasedenem ozemlju ob Renu in državni uradniki se hranijo povedati svoje mnenje o tej zadevi. Ententa ni do sedaj Združenim državam čisto nič obvestila, kaj je v tem oziru že storila in kaj še misli storiti.

General Allen, poveljnik ameriških čet v Koblenzu do sedaj še ni dobil od svoje vlade nobenih navodil.

Amerika se ne briga za vojsko med zavezniki in Nenci.

Washington, 10. marca.—Predsednik Harding in njegovi svetovalci so se zedinili, da se ne bodo brigali za nadaljnje zasedanje nemškega ozemlja od zavezniških čet.

Ameriške čete na koblenškem ozemlju ostanejo mirne in se ne vdeležijo prodiranja zaveznikov.

ZAVEZNIKI POSTOPAJO BREZOBZIRNO.

Nad ozemljem, ki so ga na novo zasedli, so takoj proglasili zasedeno stanje.

Düsseldorf, 9. marca.—Celo preteklo noč so patrolirali oddelki zavezniških čet po mestnih ulicah. Kolikor je znano, ni prišlo do nobenih spopadov, ker se domače prebivalstvo ne zmeni veliko za tuje vojake. Francoski general Degoutte je dal zapreti vsa gledališča in vse koncertne lokale.

Zastopniki pokrajinskih vlad so bili povabljeni na posvetovanje z zavezniškimi generali in ob tej priliki je bilo razglašeno zasedeno stanje.

Vse časopisje je pod strogo cenzuro.

Kaj pravi Bonar Law o načrtih Anglije.

50 procentna carina na nemški eksport.—Anglija bo zasedla nemška pristanišča.

London, 10. marca.—Andrew Bonar Law, ki je govoril v imenu spodnje hiše, je podal sledečo izjavo o načrtih zaveznikov, kako bi se dala Nemčija prisiliti, da bi plačala vojno odškodnino.

Kakor pravi, pride naslednje dni pred angleški parlament predloga, na jse nastavi 50 procentno carina na vse nemško izvozno blago. Ta

predloga bo najbrž sprejeta.

Nadalje Anglija premišljuje, kako bi stem, da zaseda nemško ozemlje, prisilila Nemčijo, da plača vojno odškodnino. S 50 odstotno carino ji je zagotovljen le majhen del cele svote. Sedaj nameravajo zasedati še vsa nemška pomorska pristanišča, tako da bodo imeli Nemčijo čisto v krepjih.

UPORNIKI V RUSIJI.

Sovjetske čete bombardirajo Kronstadt.

London, 10. marca.—Delavci v sovjetski Rusiji so splošno zelo ogorčeni proti revolucionarnemu gibanju v Kronstadtu in prosijo za dovoljenje, da bi smeli prijeti za orožje in iti v boj proti upornikom. Tako pravi brezlična brzojavka iz Moskve. Ta brzojavka poroča nadalje, da se uporniki že tudi sami med seboj pripravajo. — Koliko je na tem resnice?

Komunisti zborujejo v Moskvi.

Deseti kongres komunistične stranke je bil, kakor poroča brzojavka z veliko težavo otvorjen sinoči v Moskvi.

"Republika je obdana od neštevilnih sovražnikov", se glasi brzojavka. "Kratek odmor, ki smo ga imeli, je že zopet pretrgan od novih intrig zaveznikov. Rešiti moramo naloge, ki stoje pred našo republiko, istočasno pa še moramo bojevati proti domačim upornikom".

Poročila iz Rusije si nasprotujejo.

Kopenhagen, 10. marca.—Poročila o položaju v Rusiji si nasprotujejo med seboj. Zadnje brzojavke, ki smo jih prejeli danes iz Helsingfors, poročajo, da se je zavezniškim četam posrečilo zavzeti trdnjavo Krasnaja Gorka in Sisterbeck. Iz teh dveh točk obstreljujejo sedaj Kronstadt, kjer je glavni sedež upornikov.

Prvi napad sovjetske infanterije so uporniki odbili in prizadeli sovjetskim četam velikanske izgube.

Druge brzojavke, istotako iz Helsingfors, pa trdijo, da so uporniki celo zavzeli Petrograd.

Iz Finske poročajo, da skuša na tisoče ruskih ubežnikov priti na Finsko.

AVSTRIJA MORA TAKOJ IZPOLNITI POGOJE MIROVNE POGODBE.

Izročiti mora živino, Italiji, Jugoslaviji in Rumunski.

Dunaj, 9. marca.—Restavracijska komisija je danes uradno zahtevala od avstrijske vlade, da mora glasom senžermenske mirovne pogodbe takoj izročiti določeno število goveje živine. Jugoslaviji, Italiji in Rumuniji mora dati vsega skupaj 20.000 glav goveje živine, med temi 6.000 molznih krav.

H KONCU GRE

NAŠA ZALOGA MOHORJEVIH KNJIG ZA L. 1921.

Med njimi je tudi novo delo:

"KAKO SI OHRANIMO ZDRAVJE."

Notri je obilo koristnih nasvetov ZA ŽENE IN DEKLETA.

Ne zamudite prilike in pohitite z naročilom! Pozneje teh knjig ne bomo imeli več.

POLITIČNI POLOŽAJ V JUGOSLAVIJI.

(Izvirno poročilo za "Edinost".)
Ljubljana, dne 29. jan. 1921.
(Zakasnelo.)

V Belgradu se položaj ni izpremenil. Vlada se trdovratno drži svojega nasilja in se ne ozira na zahteve opozicije. Od Radičeve strani je prišel v Belgrad delegat dr. Basariček in imel informativne pogovore z vsemi klubi. V opozicijskih vrstah so ga opozorili na škodljivost Radičeve abstinencne politike, vsled katere dobivajo centralisti vedno večjo moč, opozicija pa se slabi. Na zahtevo raznih klubov se je 15. t. m. sklicala konferenca klubovih načelnikov, da poišče poti iz sedanjega položaja. Poklicani so bili tudi načelniki klubov, katerih poslanci še niso prisegli. Na konferenci je dr. Korošec v imenu Jugoslovanskega kluba zastopal mnenje, da so izvoljeni poslanci z voljo ljudstva zadostno kvalificirani za izvrševanje poslanskih dolžnosti in da smejo zato sodelovati v konstituantni tudi poslanci, ki niso položili prisege. To stališče, ki so ga sprejele vse izvenvalde stranke, so demokraci in radikalci odklonili. Sprejel pa se je Korošev predlog, naj se izpremeni poslovnik in v to svrhu izvoli poseben odbor.

Dne 18. t. m. se je vršila prva seja tega odbora, na kateri je bilo sklenjeno naj se odločitev glede prisege prepusti vladi. Čudno se zdi, da so se socialni demokrati izrekli za pridržitev neizpremenjene prisege, medtem ko je vsa opozicija zahtevala izpremembo oziroma opustitev prisege, dokler ustava ni sprejeta. Vladne stranke so odločile, da ostane prisega za konstituantno neizpremenjena. Ako zavzame to stališče tudi večina v zbornici, potem je to vprašanje rešeno. Klubi, ki zahtevajo drugo obliko prisege, bi bili v tem slučaju preglasovani; odpade pa potem zanje odpor proti prisegi, ker bi potem poslovnik in stara oblike prisege ne bila več absolutistični diktat vlade, ampak sklep konstituantne. Zadnje dni je stopil Jugoslovanski klub v ospredje z akcijo, da se spravi notranjepolitični voz v tek. V to svrhu naj bi služil za podlago Prtičev ustavni načrt, ki bi mogel združiti za dela znatno močnejši blok, kakor je sedanji, ki stoji na stališču centralističnega (Dalje na 2. strani.)

IZ KATOLIŠKEGA SVETA.

NEMŠKI ŠKOFJE ZA VERSTVENO ŠOLO.

Škofje nemške države so izročili državnemu zboru svoje zahteve glede šolstva. V imenu katol. prebivalstva poudarjajo med drugim tudi to-le: "Srca katol. staršev vznemirja izza dni nesrečnega prevrata skrb za bodočnost verstvene šole. Državna ustava dovoljuje sicer možnost, ustavljati verstvene šole; toda vsi znaki kažejo, da hočejo merodajni krogi simultani šoli dati prednost pred verstveno šolo. Da se varujejo interesi katol. staršev in katol. Cerkve, v prid šoli in državi, sporoča episkopat svojo sodbo o pomenu konfesionalne šole, kakor tudi svoje zahteve, ki naj se pri postavo-dajalni šolski oblasti vpoštejajo. — "Katoliški starši imajo po svoji vesti sveto dolžnost in neoporečno pravo (kar je utemeljeno tudi v čl. 120. drž. ust.), da vzgajajo svoje otroke v katoliški veri. Cerkve ima vsled božjega ukaza nalogo, da starše priganja k izpolnjevanju te dolžnosti in da napravi z naukom ter vzgojo iz otrok dobre kristjane. (Cerkveni zakonik c. 1372). Državne navedbe ne smejo ne staršev, ne Cerkve ovirati v izpolnjevanju in izvrševanju te dolžnosti in te pravice". V nadaljnjem zahtevajo škofje "katoliške šole za katoliško deca; v teh šolah naj poučujejo in vzgajajo katoliški učitelji in učiteljice v zmislu in v soglasju z voljo vzgojnih upravičencev in v duhu katoliške vere". Škofje nadaljujejo: "Uvedba simultane šole znači v svojih posledicah — žal — največkrat razkristjanjenje šole". — Uspešna vzgoja je možna le tam, kjer vlada polna harmonija v mišljenju in življenju učiteljev in otrok. — Dalje poudarjajo škofje svoje prepričanje, da toli potrebni in zaželjeni verski mir v verstveno razcepljeni domovini veliko bolje podpirajo in ščitijo konfesionalne nego simultane šole. Ako bi se prepričile verske šole, pomeni to nov kulturni boj. Domovina bi bila še bolj razdvojena in veliko bliže prepadu. Bilo bi torej predrzno in neodpustljivo, če bi kdo hotel povzročiti tako in toliko nesrečo!

ZA 5 NOVIH NAROČNIKOV DOBITE BREZPLAČNO "EDINOST"!

ŠIRITE LIST "EDINOST".

NAJLEPŠE PIRUHE

boste dali svojim v stari domovini, ako jim pošljete nekaj denarja.

NAJVEČ DENARJA

bodo prejeli Vaši, če ga jim pošljete po našem posredovanju. O tem se boste prepričali.

NOBENIH SITNOSTI

za one, ki prejmejo denar, kajti ne bodo imeli nobenih potov, temveč bodo dobili denar naravnost na dom.

NAJHITREJE IN NAJCENEJE PO DNEVNEM KURZU ZVEZE Z VEČ BANKAMI

Obrnite se osebno ali pismeno na:

EDINOST,

1849 West 22nd St.

CHICAGO, ILL.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI
Izjaha dvakrat na teden.

NASLOV:

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St.

Telephone Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd St., CHICAGO, ILL.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Žalostna povest o sramoti Severne Dakote.

Ameriški rdečkarji so doživeli nov strašen fiasko, ki jim bo ostal za vedno na čelu kot pečat sramote in laži in bo odprl oči tisočim, ki so bili tako neumni, da so kedaj verjeli rdečemu sleparstvu in sledili takim propalicam. Cela državna posest Severne Dakote je na tleh s svojimi financami in s svojim gospodarstvom. Štirideset bank je zaprlo vrata za vedno. Milijoni državnega denarja so šli po vodi in milijoni nesrečnih žrtev, ki so bile tako nespametne, da so sledile rdečkarjem, dviga zdaj pesti proti njim ter jih preklinja. Cele farme bodo prišle na kašt, ker so farmarji mislili, da sledijo svojim prijateljem, ko so sledili nagnusnemu socializmu. Mi smo naše slovenske farmerje svarili pred Townleyizmom in pred Nonpartisan League. Naši rdeči časopisi (Prosveta i. dr.) pa so hvalili in priporočali, kar smo mi grajali. Danes so tisti slovenski farmarji, ki so nam verjeli, veseli, oni, ki so sledili rdečkarjem, pa kolnejo.

"The Minneapolis Evening Tribune" prinaša članek o tej nesrečni aferi pod naslovom "Story of North Dakota Shame", "Povest o sramoti Severne Dakote".

Poseben odbor severnodakotske zbornice je razkril poskus, ustanoviti socijalistično državo in njega žalostne posledice. Najgrši način slabe uprave javnih zadev. Administracija je zavozila v velikanske dolgove.

Bismark, 4. marca.—Tukajšna zbornica je zaslila poročilo, ki ga ji je dal posebni odbor, izvoljen od zbornice, da preišče zadeve javnega lastništva, za katerega se je potegovala Nonpartisan liga.

To je bila "povest o žalostni sramoti Severne Dakote" in o prežalostnih posledicah, ki jih je povzročila vlada Townleyizma.

Omenjeni odbor je cele tedne porabil za to preiskavo. Razmere, ki jih je našel, so tako sramotne in tako nečuvne, da jih je treba javno razkrinkati preje, predno se bi storil en sam korak, da bi bil poklican v javno življenje le eden izmed tistih, ki so zakrivali te razmere. Tako splošno mnenje.

Javno mnenje po celi državi pa zahteva tudi, da se krivci na smejo takoj poklicati na odgovor. Townleyevi privrženci, ki so krivi vseh naših finančnih homatij, naj sami pojedjo juho, ki so jo skuhali in naj sami gledajo, kako bodo prišli iz blata, ki so vanj zašli.

Se nikdar se ni slišalo kaj podobnega, kakor se je zgodilo tukaj, o kaki upravi v Združenih Državah. Poročilo jasno kaže, kako so poskušali v Severni Dakoti ustanoviti pravno socijalistično državo. Da, še več kot to! To je povest o najgrši zavoženi upravi državnih zadev, kolikor jih pozna zgodovina državnih uprav.

Tako so nabunkali rdečkarji nesrečni državi \$18.729.322.47, dolga, v to svoto pa še niso vštete velikanske svote, ki jih garantira država za 40 bank, ki so propadle, kar znaša najmanj štiridesetkrat toliko. Najmanj \$1.185.000 denarja, ki je bil namenjen za šole in vzgojo, so porabili za razne svoje špekulacije. Državna postava zahteva, da se morajo bančne obveznice plačati z gotovim denarjem. Ti možje so govorili, da imajo dva milijona kapitala, v resnici so imeli pa samo 48 tisoč. Kako so delali, kaže to-le:

Townley (ameriški Kristan) ni bil v ravnateljstvu banke, vendar je naročil banki, da je morala izvoliti v odbor može, ki jih je on predlagal. Tako je prišel v odbor F. W. Cathro kot generalni direktor in J. R. Waters kot manager; oba popolnoma nezmožna človeka. Townley in Lemke (Trotzky in Lenin) sta vodila National Nonpartisan League, League Exchange, The Consumers United Stores Co., The U. S. Sisal Trust, The Courier News Fargo, The Publishers National Service Bureau, The Scandinavian-American Bank. Preiskava je dognala, da so se posluževali izmišljenih imen, ki so jih kazali nezavednim farmerjem kot delničarji ali direktorji podjetij, da so pridobivali člane in da so kolektirali za razne fondе. (Bog ve, če je del milijondolarskega fonda tudi romal tja! Mrs. Minka Aleš naj bi to preiskala!)

Banke, ki so bile naklonjene ligi, so dobivale javni denar, ki so ga razni državni uradniki tam nakladali.

Bank of North Dakota je že leta 1915 imela \$2.241.600 deficita ali primanjkljaja in vendar je dobila dovoljenje, da sme nadalje poslovati. Smela je neomejene svote posojevati v socijalistične svrhe. Preiskava je razkrinkala, kako so razni državni uradniki, ki so vidili državni odbor za zidanje hiš, za državni denar zidali sami sebi krasne rezidence (prav kakor naši rdečkarji s svojimi fondii). Podobne stvari so se godile pri raznih državnih mlinih in "elevatorjih".

Strašen je del odborovega poročila, kako so zbirali od farmerjev prispevke za svojo politično propagando, kako so pobirali od farmerjev državne čeke, ki so jih potem nalagali na banke in je šlo vse skupaj v nič. Na tisoče državnih tožb za odškodnino zaradi goljufije bo posledica tega. Farmerji bodo hoteli imeti svoj denar nažaj. Ubogi farmerji so se dali preslepiti, da so podpisali obveznice na stotisoče, ker se jim je reklo, da bodo dobili vse povrnjeno z velikimi obrestmi. Sedaj bodo morali te obveznice plačati in še sitnosti bodo imeli. Ako ne bodo hoteli plačati, bodo morali hoditi pred sodišča in si najemati drage odvetnike. Tako bodo še leta in leta plačevali za svoje "rdeče navdušenje". Nekaterim najbolj navdušenim rdečkarjem, ki so podpisali večje svote, preti popoln bankerot; pogнали jih bodo z njihovih lastnih fovan.

Vse ljudstvo v državi je trgovalo s svojim denarjem in potom raznih

bank in njihovih čekov. Glavna banka pa je bila državna banka "Bank of North Dakota," kjer so nalagale svoj denar vse druge banke in po njih seveda ljudstvo. Toraj je na ta način strašno udarjeno vse ljudstvo, ki je zaupalo svojim državnim bankam! Strašne posledice socijalističnih prismojenih sanj za ubogo državo in še bolj za ubogo ljudstvo!

V odboru, ki je vodil celo to preiskavo je bilo šest neodvisnih članov in trije člani Nonpartisan League.

Tako Minneapolis Evening Tribune.

POLITIČNI POLOŽAJ V JUGOSLAVIJI.

(Nadaljevanje 1. strani.)

vladnega ustavnega načrta. Temu predlogu se ni pridružila samo opozicija, ampak tudi nekateri člani vladnih strank so simpatizirali z njim. Toda zagriženi demokrati centralisti z Pribičevićem na čelu so napeli vse svoje sile, da bi ostali na krmilu in izsilili centralistično ustavo. Kako se bo ta boj končal, ali z zmago pametnih politikov in pravih rodoljubov ali z zmago reakcionarnih elementov, se bo kmalu pokazalo. Zanimivo pa je dejstvo, da so se slovenski "samostojneži" popolnoma vpregli v Pribičevićev voz in izjavili, da se bodo z vsemi silami borili proti Koroščevim avtonomističnim prizadevanjem in glasovali za centralistično ustavo. Iz tega se vidi, da tudi ta pametni predlog načelnika Jugoslovanskega kluba ne bo prodr. Če se ta predlog ne sprejme, se bo zgodilo ravno nasprotno tega, kar veleva zdrav razum. To je popolnoma po načelih logike današnjih dni. Vse, kar se je v zadnjih dveh letih storilo, se je spirilo v odkritem sporu z razumom. Na politikih, ki drže državno krmilo v rokah, leži neko veliko prokletstvo. Začarani so po nekem zliduhu, ki jim je skalil razum in vest. Njihova dela so kratkega veka in slabih posledic; zdi se, da jih vodi zakrnjena oslepelost, da delajo vse tisto in ravno tisto, kar mara bodočnosti naroda najbolj škodovati. Malenkostno strankarstvo in silni pohlep po vladi jim je zmedla pamet, da kopicijo greh na greh zoper troimni narod in državo, prav kakor bi se bil celi podzemeljski svet bivših političnih pijavk v njih na novo poživil. Le temu dejstvu je pripisovati, da je sedanja vlada pridržala neizpremenjeno prisego in prevzela nase vso odgovornost še večjega nerada v narodnem predstavnstvu. Odsotnost Radiča iz skupščine so izrabili v svoje namene in v dosego svojih ciljev. Gotovo pa je, da bodo njihovi politični načerti bankrotirali, kakor hitro se bo Radič s svojimi prikazal na pozorišču v Belgradu. Toda odsotnost Hrvatov od ustavotvornega dela bi bilo nekaj najhujšega, kar bi se nam moglo zgoditi, nam vsem, ki smo pristaši narodnega edinstva.

Ne trdim, da bi se ustava brez Slovencev in Hrvatov ne mogla skleniti, trdim pa, da se taka ustava ne bo mogla mirno izvesti in da ne bo dolgo obstala. Edino, kar bi se s takim delom doseglo, bi bila skrita notranja kriza, ki bi se prej ali slej končala z — revolucijo, česar nas pa Bog obvaruj.

Ustava mora biti delo sporazuma, kakor je rekel Radič. Ta sporazum med nami bi bil pa sam ob sebi prišel in sicer brez vseh posebnih težav, ako se ne bi bila med Srbe na eni in med Hrvatse ter Slovence na drugi strani takoj iz početka vrnila strankarska klika političnih špekulantov s Svetozarjem Pribičevićem na čelu. Ta klika ni pooblaščen niti od srbskega naroda ne, dvignila znamenja razdora: srbsko nadvlado, srbsko vladarinsko obliko in oboje postavila na konice banjonetov ter zvezala z absolutističnim centralizmom. Vse to ji pa ni bilo cilj in načelo, ampak samo sredstvo, da doseže in zavaruje politične in gospodarske interese svojega kroga. Ta klika pozna v dnu svojega srca le troje: kapitalizem, sovraštvo do pozitivnega krščanstva in pohlep po neomejeni oblasti, po gospodstvu nad ljudskimi masami. — Vse drugo ji je samo krinka za slepljenje navzgor in navzdol. Ta klika je dobila močno oporo v raznih krogih in v enem plemenu na račun širokih ljudskih slojev in ostalih

dveh plemen. To je ravno zastrupilo naše medsebojno razmerje, odtod izvira vsa korupcija v upravi, vnebovpijoče gospodarske krivice nad prebivalstvom osvobojenih pokrajin, vsa nasilja nad tem prebivalstvom, vsa njegova grenka razočaranja in nezadovoljnost. In ta klika je v Jugoslaviji še danes na krmilu. Ako bi se mogli Srbi in njihovi mero-dajni krogi oprostiti usodnega vpliva Svetozarja Pribičevića in njegove klike, bi sporazum s Hrvati in Slovenci ne bil težak. In ta sporazum ne bi bil v srečo samo Hrvatom in Slovincem, ampak prav tako ali pa še bolj tudi Srbom; zakaj tudi oni potrebujejo nas, kakor mi potrebujemo njih, tudi oni bodo v zvezi z brati močnejši nego brez njih. Mi hočemo svobodo in ravnopravnost v domovini, hočemo pogojev, da se moremo razvijati na doseganem kulturnem, socialnem in gospodarskem temelju, ki nam je lasten in ugoden, hočemo pokrajinsko samoupravo. Kakor hitro bo pokopan centralizem in Vesničev poslovnik, kakor se bo v konstituenti pojavil na površju Prtičev ustavni načrt, bo sporazum dovršen, vsi trije bratje se bo našli na skupnih tleh v blagor ljudstva in mlade države.

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

JOLIETSKÉ NOVICE.

Delavske razmere se v našem mestu spet nekoliko zboljšujejo. Je-klarna je uvedla pri svojih plavžih osemurni delovnik, tako imajo pri dotičnem delu zdaj tri obrate mestu dveh. Pravijo, da se uvede tudi po drugih oddelkih osemurni delovnik v bližnji bodočnosti.

Mr. John Pleše, veleposestnik v Jolietu in farmer v bližnjem Wilmingtonu, se je pred dobrim tednom moral podvreči opasni operaciji, ker se je pred 5 leti poškodoval, ko so se mu konji splašili. Nadelgovala ga je trebušna mrena čedalje bolj. Te dni se je spet zdrav in vesel, kakor že navada, vrnil na svoj dom.

Rojak John A. Težak, 1012 No. Chicago St., se že nad teden dni nahaja v bolnišnici sv. Jožefa. Par dni je bil v kritičnem položaju, da je bil vsak obisk prepovedan, a zdaj pa poročajo, da se že počuti mnogo bolje in pride v nekoliko dneh iz bolnišnice popolnoma zdrav.

Mr. John Kirinčič, večletni lastnik trgovine "My Store", na 300 Ruby St., je pred par tedni prodal ves svoj delež svojemu tovarišu Mr. J. Petrieju. Zdjaj razprodaja g. Kirinčič tudi vse svoje drugo premoženje in nepremično premoženje, ker se namerava še to spomlad z družino podati v staro domovino.

Rojak Leopold Adamich, ki boha že nad leto dni in se nahaja že do osem mesecev v okrajni bolnišnici, je zdaj mnogo močnejši in se počuti skoro popolnoma zdrav.

Avtomobil je povozil osemletno Julijo Flander, ko je hotela priti prek ceste. Oddali so jo takoj v bolnišnico, kjer se ji zdravje hitro vrača.

Starišem Geo. Čanko je umrla sedemnajst mesečna hčerka.

CLEVELANDSKE NOVICE.

Umril je splošno znani rojak Anton Završček, ki je imel doga leta gostilno na St. Clair ave. blizu 33. ceste. Padel je po stopnicah tako nesrečno, da si je zlomil tilnik. Od-peljan je bil takoj v bolnišnico, kjer mu pa niso mogli več pomagati, in je kmalu potem zdihtil svojo dušo. Ranjki je bil doma z Višnje gore, rojen leta 1875. Bil je član društva Edinost, sv. Jožefa in Moose Club. V Clevelandu je bil splošno znan po svoji gostoljubnosti, prijaznosti in veseli naravi. Mnogim je pomagal vselej, kadar jih je videl v zadregi, poznan je bil dobro tudi v ameriških krogih. Novica o njegovi nenadni smrti je globoko potrla vse. Tu zapušča ženo, brata in več sorodnikov.

Razporočiti se želi. — Mrs. Mary Zakrajšek, se je poročila, ko je bila stara 15 let. Sedaj ko je stara 17 let toži svojega moža, Frank Zakrajšek, za ločitev zakona. V tožbi pravi, da tekom dveh let zakonskega življenja je morala zunaj delati, in da jo mož pretepal. Mr. Fr. Zakrajšek zanika te trditve.

Dobro znani rojak Mr. John Zulich se je povrnil iz države New York zopet v Cleveland, kjer je pričel s prodajo farm v obširnem obsegu. V kratkem izda cenik raznih velikosti in cene in v različnih krajih Zjed. držav. Kdor izmed rojakov se misli podati na farme, naj se posvetuje z Mr. John Zulichem, ali naj piše po njegov cenik na naslov: John Zulich, 6313 St. Clair avenue, Cleveland, O.

Ironwood, Mich. — Dne 15. febr. zjutraj je bil tukaj v spanju ustreljen Slovenec, zaposlen pri O. I. M. Co. kot "drajman" Mr. Blaž Kočev-var, doma iz Žuženberka na Dolenjskem. Bil je na nočnem delu ko se je priplazil do njega neznan človek, ki je pričel brez vsakega povoda nanj streljati. Blaž je dremal na klopi — bilo je namreč krog 2. ure zjutraj. Kar nainkrat prične neznanec streljati nanj ter je oddal pet streljev, izmed katerih je bil vsak smrtonosen.

Vzroka temu groznemu čintu ne ve nihče. Domneva se, da je morilec imel namen Kočevarja oropati. Ta motivacija je pravzaprav še najbolj verjetna, ker je bil ravno prejnji dan "pay day" ter je imel Kočev-var pri sebi krog \$300 denarja. Nesrečni Kočev-var je živel s svojo družino na 130 Lurmore St. Zapušča ženo ter šest otrok v starosti od 8 do 23 let.

Mi pošljamo denar na vse kraje

JUGOSLAVIJE, Slovenije, Hrvatske in Srbije.

Vse pošiljatve garantira

AMERICAN STATE BANK

1825—1827 BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILL.

J. F. ŠTEPINA, predsednik;

A. J. KRASA, tajnik.

Novice iz Jugoslavije.

Stanovanjski urad zasegel — cerkev sv. Jožefa. — Stanovanjski urad je — na pustni terek — zasedel cerkev sv. Jožefa v Ljubljani. Med vojno so uporabljali to cerkev za skladišče, ker še ni bila dograjena. Za skladišče ni več potrebna. Ljubljanski župan dr. Tavčar jo je izpraznil in jo vrnil svojemu namenu, pri čemer je, kakor slišimo, postopal kulantno, kot človek, ki je kulturno. Jedva je prišlo to na uho kulturno-bojnim orjakom in duševnim pritikavcem, je stanovanjski urad — po čigavem nalogu? — zasegel cerkev — v javni prid. Silno radovedni smo, kakšen javni prid da je to. Da ne bodo ljudje stanovali v cerkvi, je jasno, skladišča stanovanjski urad tudi ne potrebuje in če bi ga, bi si ga moral iskati kje drugje in ne v cerkvi, ki ni bila zgrajena za to, da služi za večne čase za "magacin".

Velika tatvina. — V Kristanovi gostilni na Javorniku pri Kranju so bili dne 30. januarja domači skupaj z gosti v gostilniških prostorih. To prilikó je porabil Jožef Rakovec z Javornika, ki se je vtihotopil v nerazsvetljeno drugó sobo, v kateri je ukradel in odnesel okoli 37.000 kron denarja. Kristanovi so tatvino precej naznanili orožnikom v Kranju, katerim se je posrečilo, da so ugotovili, da je bil tat Rakovec, ki je skrnil denar na raznih krajih; orožniki so našli 336.432 kron, med denarjem je bilo za 7429 kron kovane denarja. Rakovca so zaprli.

Napad. — S kolom je bila napadena in na glavi poškodovana 57-letna Marija Župec iz Iške loke.

Po plesni zabavi. — Fantje s Šenturske gore in od Sv. Lenarta se gledajo že precej časa po strani. Neko popoldne, ko so fantje plesali, je plesal France Jagodic od Sv. Lenarta z Rebernikovo Tončko s Šenturske gore, kar dvema fantoma s Šenturske gore ni bilo všeč in so se fantje pričeli pretekati in klofutati. Jože Jagodic je udaril Franceta Jagodica po glavi in ga

poškodoval; Šenturščani so vrgli dva Jagodica iz hiše; zunaj je Miha Anžič z nožem osuval na tleh ležeča Franceta in Jožeta Jagodic pa težko poškodovan.

Pegasti legar v Medžimurju. — V spodnjem Medžimurju, zlasti okoli Čakovca, se je razširil pegasti legar (tifus). Prepovedani so vsi sejmi in ustavljen vsak promet z okuženimi kraji. Pegasti legar spada med najtežje nalezljive bolezni. Kakor so dognali zdravniki, ga širijo uši. V vzhodni Galiciji in Ukrajini, kjer so doma našim vojakom dobro znane gališke uši, je umrlo na pegastem legarju več desetisoč ljudi. Kdor se hoče varovati pred to bolezni, naj skrbno pazi na snago obleke, las in stanovanja.

Kratkotrajna republika. — V neki medžimurski vasi so se zbrali kmetje, pristaši Radičeve stranke in rekli: "Zakaj ne bi imeli v naši vasi republike?" "Dobro", so kimnili vsi po vrsti in šli od hiše do hiše ter vpisali vsakega vaščana v Radičevo stranko. Na to so sklicali v šolo veliko republikansko zborovanje, odstranili sliko kralja Petra in slovesno proglasili novo republiko. Na veliko presenečenje vseh pa so se drugo jutro pojavili v vasi orožniki in polovili najhujše kričače. Tako je bil konec republike.

Avtomobilska vožnja Maribor — Gornja Radgona. Ze delj časa se govori o avtomobilski zvezi med Prekmurjem in Mariborom. Brez dvoma je taka zveza v sedanjih prometnih razmerah zelo potrebna. Kljub temu pa je vprašanje, ali bi moglo podjetje nastaviti tako ugodne vozne cene, da bi se promet z avtomobilom izplačal. Slišimo, da se je za to zvezo zanimala Jadranska banka in se že pogajala z okrajnim zastopom v Št. Lenartu. Ker pa je ta zahteval, da mora avtomobilsko podjetje plačati polovico vseh stroškov za vzdrževanje okrajne ceste in napraviti na vsaka 2 km izogibalnice, so se pogajanja razbila.

Tako ni pričakovati, da bi se že v bližnjem času odpravile prometne tožkoče v Slov. goricah.

Odlkovanje. — Odlkovani so: Z redom sv. Save III. r. Matej Hubad, ravnatelj Glasbene Matice, z redom sv. Save IV. r. Risto Savin in Anton Lajovic, z redom sv. Save V. razreda Stanko Premrl in ravnatelj opere Miroslav Rukavina.

Umrli je sin in sorodnik znanih skladateljev Ipavec, dr. Josip Ipa- vič, okrožni zdravnik v St. Jurju ob južni železnici in skladatelj.

ZADNJI POZDRAVI IZ AMERIKE.

Pred odhodom na parnik La Savoie podpisana še enkrat pozdravlja svoje sorodnike, prijatelje in znance na Chisholmu, posebno Louis in Charley Barago in njune družine ter John Komedarja in njegovo družino. Vsem kliče: Pozdravljeni in na svidenje!

Ob tej priliki se želiva tudi zahvaliti tvrdki Zakrajšek and Češark za točno postrežbo, ker sva bila v teku 24 ur preskrbljena s potnim listom in vsem kar je bilo potrebno za odhod. Zato to tvrdko tudi drugim rojakom priporočava, ker sva sprevidela, da stori za svoje potnike vse, kar je mogoče.

Loujs Komedar in Anton Baraga.

Predno zapustiva suho zemljo in se podava na široko morje se še enkrat zahvaljujema vsem prijateljem v Clevelandu, ki so naju spremili na postajo, pred vsem Martjn Rogel-u in njegovi ženi. Vsem lepa hvala.

Rojakom, ki so namenjeni v stari kraj, priporočava to tvrdko, s katero midva potujeva, to je Zakrajšek and Češark. Midva sva bila prijazno sprejeta in dobro postrežena in zadovoljna odhajava na parnik. Končno kliče vsem rojakom širom Amerike: Z Bogom in na svidenje.

VINKO ARBANAS

CVETLIČAR IN PRODAJALEC

vsakovrstnih

CVETLIC IN ROŽ.

Izvršujem vsakovrstne pogrebne vence. Pri meni dobite najlepše šopke za ženitovanje in druge slavnostne priredbe. Priporočam se Sloven- cem, kakor tudi vsem Hrvatom in Slovanom v Chicagi in okolici.

1320 West 18th St., Chicago, Ill. Phone: Canal 4340.

Trgovci in podjetniki, pošljite nam oglase za velikonočno številko!

POTNI LISTI.

Zadnji čas smo imeli skoro vsak teden druge določbe glede dobave jugoslovanskih potnih listov. Od 1. marca pa je zopet nova odredba, da mora iti vsaka prošnja za potni list najprej v stari kraj na vlado v odobrenje. Vsled tega bo vzelo par mesecev, predno bo mogoče dobiti potni list. Kdor toraj želi potovati na poletje, ta mora takoj uložiti prošnjo ako hoče dobiti svoj potni list pravočasno.

Za italjanske in ameriške potne liste ostanejo stare določbe. Rojaki z ameriški potnimi listi lahko potujejo v Jugoslavijo, kadar hočejo. Za nadaljna pojasnila o potnih listih, o kretanju parnikov itd. pišite na naš naslov.

PRISELJEVANJE.

V kljub temu, da so nekateri našli "vse-vedeži" že več mesecev begali ljudi s trditvijo, da bo s 4. marcem priseljevanje ustavljeno, naj poudarimo, da je 4. marec za nami a nove naselniške postave še vedno nimamo in tudi ne vemo, kdaj jo bomo imeli. Sedaj je še stara postava v veljavi in bo v veljavi vsaj še nekaj mesecev, ako več ne. Naši rojaki imajo toraj še vedno dovolj prilike, da dobe k sebi svoje sorodnike. Pišite nam po nadaljna navodila.

DENAR.

Priprosta pamet nam pove, da sedanja vrednost dolarja napram jugoslovanski kroni ni naravna, ni resnična, ni opravičena, temveč umetno vzdržana in vsled tega ni trajna. Po našem mnenju dolar ni več vreden kakor 40 jugoslovanskih kron. Kolikor dobimo zanj več, dobimo takorekoč "za šenk". To nenaravno in neopravičeno razmerje se ne more vzdržati. Krone skoro ne morejo biti cenejše kakor so. Ako Vam je na tem, da se okoristite s sedanji cenami, tu imate svoj "chance", ne zamudite ga.

Ni imamo izvrstne direktne zveze s starokrajskimi denarnimi zavodi in Vam zato lahko točno postrežemo bodisi, da hočete poslati denar na kako osebo ali pa, da ga naložite v kak zanesljiv denarni zavod. V tem slučaju Vam mi preskrbimo hranilni knjižico in do tlej, da dobite Vi hranilno knjižico v roke, smo mi odgovorni za denar. Naše cene so vedno med najnižjimi.

Za vse drugo se obrnite na slovensko banko:

Zakrajšek & Češark,

70 — 9th Ave., NEW YORK, N. Y.

OGLASI V "EDINOSTI" SO NAJCENEJŠI.

OGLASI V "EDINOSTI" IMAJO VEDNO NAJVEČJI USPEH.

Društvo Sv. Cirila in Metoda šte. 18 S. D. Z. v Clevelandu, O.

V društvo se sprejemajo člani od 16. do 55. leta. Za smrtnino se lahko zavaruje za \$150, \$300, \$500, \$1000, \$1500 in za \$2000. Rojaki ne odlašajte, ampak pristopite k društvu še danes. Naše društvo Vam nudi najlepšo priliko, da se zavarujete za slučaj nesreče.

Za vsa pojasnila se obrnite na društvene uradnike.

Predsednik Rudolf Cerkvenik, podpredsednik Jožef Zakrajšek, tajnik John Vidervol (1153 East 61st Street, Cleveland, Ohio), zapisnikar Jos. B. Zaveršek, blagajnik Anton Bašča; nadzorniki: Anton Strniša, Jos. Zakrajšek, Viktor Kompare.

Društveni zdravnik: Dr. J. M. Seliškar.

Zastavonoša: John Jerman. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mescu v šolski dvorani.

Če ste varčni pri eni stvari zakaj niste pri drugi?

— Slovincem v Chicagi naznanjam, da izvršujem vsa čevljarska dela najboljša in najhitrejša. Sedaj ko je neznosna draginja, si veliko prihranite, če daste svoje čevlje popraviti. Zalegli Vam bodo kot novi, poleg tega pa ostane Vam v žepu nekaj dolarjev. Moje delo je izvršeno z najboljšimi stroji in je nad vse trpežno. — Poskusite in prepričajte se sami!

Prodajam tudi trakove za čevlje, kakor tudi razne kre- me za čiščenje čevljev.

Za vse se Vam priporočam

J. ADAMS,

1845 W. 22nd St., Chicago.

SLOVENCEM V CLEVELANDU, OHIO!

Slovincem v Clevelandu in ta mošnji okolici naznanjamo da ima v zalogi letošnje "Mohorjeve knjige" za leto 1921, naš zastopnik

Frank Suhadolnik,

6107 St. Clair Ave., Cleveland, O

On ima tudi v zalogi vse knjige, ki jih prodaja naša tiskarna. Za naročila in vse stvari, ki se tičejo nas se lahko obrnite vsakokrat na nje ga. Vsem ga najtoplejše priporo- čamo.

Slovenian Franciscan Press, Chicago, Ill.

SLUŽBO DOBI

Pošteno dekle,

ki bi opravljalo hišna dela.

Mrs. Kalom,

3612 Douglas Blvd.

DVA POSESTVA NA PRODAJ

v Zagradcu pri Starem Trgu.

Razen večjih hiš in lepega gospodarskega poslopja polje, obširni gozdovi in vinogradi v Mavrilinu.

Za pojasnilo se obrnite na Mrs. Lucija Kure, 1849 Allport St., Rear, Chicago, Ill., ali pa na Ivana Mihel- čič, trgovca v Starem Trgu pri Ko- čevju.

POZOR! POZOR! PRODA SE GROCERIJA

blizu nove Slovenske šole in Narodnega Doma, ki se postavi v kratkem. Lepa prilika za podjetnega Slovenca, posebno za mesarja. Trgovina je prostorna, ter je rent sedaj še zelo nizek. — Pisma naslovite na "Lepa prilika", cf. Edinost, 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

BENJ. BASKERVILLE, D.D.S. Zobozdravnik

Se priporoča vsem Jugoslovanom.

Njegov urad je na:

2209 West 22nd Street (blizu Leavitt ulice.)

Phone: Canal 5426.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdeluje- mo najkrajše ženitovanj- ske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534.

ZAKAJ PLAČEVATI PREVEČ?

TAKO naj bi se vprašal vsakdo, ki potrebuje ali bo kedaj potreboval kakih notarskih del. Razni zakoniti agentje odirajo naše ljudstvo da je groza. Vsakdo ki plača več kot potrebno, meče proč denar!

RADI TEGA, naznanjamo slavnemu občinstvu v Chicagi in okolici, kakor tudi širom Amerike, da doli podpisana izdelujeva vsa notarske dela najceneje med vsemi!

NIHČE Vam ne bo naredil prošnje (affidavit) za dobiti svoje domače iz stare domovine ceneje kot mi!

KADAR ŽELITE dobiti svoje domače ali svoje prijatelje iz stare domovine, tedaj pišite nam in mi Vam bomo dali brezplačna navodila.

POMNITE, da je naše geslo: "Točno in pošte- no postreči vsakomur, po najnižji ceni!"

Pisma naslavlajte vedno na:

JERIC & ŽELEZNIKAR,

(Slovenska notarja.)

1849 W. 22nd ST.,

CHICAGO, ILL.

DELO IN DENAR.

Spisal dr. Fr. Detela.
(Dalje.)

Meta je prebledela in povsila oči, da se ne bi nehote spogledala z Janezom in zbudila v njegovem srcu težke slutnje ali celo ovadila skrivnosti, ki jo bo izvedel siromak gotovo sam prezgodaj.

Janeza pa je pretreslo ime ljubljene sestre po vsem telesu in kar stemnilo se mu je pred očmi pod grozno slutnjo. Prisiljeno se je zasmejal in pogledal po obrazih, če bi videl kje zapisano potrditev svoje sumnje. Samo na enem obrazu jo je bral, kakor se mu je zdelo, in z novo mrzkostjo mu je napolnila dušo misel, da si upa kdo sumničiti njegovo sestro ali le slutiti kaj podobnega. Niti samemu sebi ni odpustil takšnega natolcevanja, kakor hitro se je zavedel. Delal se je ravnodušnega; toda ni se mu spešilo in na glasu se je razodeval notranji nemir. Zavest' razburjenja pa ga je razburjala še bolj, ker se mu je zdelo, da ovaja sam svoje slutnje.

Mati je sklenila roke in vzdihnila, da se godi tako, kjer je izginila vera.

Janez pa se je jezil na glas, da ga ne bi izdajalo molčanje, na hujšakce, ki bi jih ugnal on hitro, ako bi imel deset odločnih tovarišev. Ne ljubo mu je bilo, da mu ni nihče ugovarjal; najrajši pa bi bil ostavil družbo; toda ni si upal. Kaj si bodo mislili, če odide! Morda bodo steknili glave skupaj in ugibali in Meta, ki gotovo sluti in sumi ali celo ve, ta bo namigovala in pripovedovala in obrekovala. O, same ne sme pustiti družbe.

Težko je pričakal Janez, da so se vendar že vzdignili spat. Za razburjeno glavo pa ni zrahljana nobena postelja. Janez je preobračal na ležišču trudno telo in se boril z mislimi, ki so silile vanj, kakor se oteplje in beži pred srditim osami nepreviden deček, ki jim je razdril ponevedoma osišče. Oh, vedno nove težave in sitnosti brez konca in kraja! Komaj se je bil nekoliko privadil novemu delu in novemu živ-

ljenju, komaj se mu je bila priljubila Jemčeva družina toliko, da se mu je zdelo prijetnejša tesna delavska hišica od prazne domače, ki mu je bila kakor izumrla z materino smrtjo; že ga je vznemiril zopet in spomnil domačih nadlog prihod Kosove Mete. In komaj se je bil z njo pogovoril in jo prepračil, da se je z razmerami izpremenilo razmerje; komaj se je sprijaznila ona z mislijo, da ji ni dolžan on nobenih posebnih ozirov: že prihaja nova stiska nad ubogo, od vednega nemira utrujeno srce. In Bog ve, kaj vse ga še čaka. A naj pride nadenj, kar hoče, domov ga ne spravi, domov ne.

Gospoda v Javorju pa ni čutila, da bi se krajšali dnevi. Zdeli so se ji vedno daljši. Naravno. Pša pestovati se naveliča človek, izprehod preseda brez zabavne družbe, branja je kmalu dosti in jesti in piti se ne more čez gotovo mero; kaj naj se počenja ves ljubi božji dan!

Prvi teden so izpolnila dolgi čas vsaj obiskovanja sosedov. Toda stranko, ki te obišče ali ti vrne obisk, obiraš en dan, dva; potem je zabave konec, in kaj potem! Oh, kratkost življenja našega je dolga!

Dame niso prikrivale svoje nezadovoljnosti. Kadar so sedele za mizo, je bilo slišati izza polnih krožnikov vzdihovanje in stokanje in demonstrativno zehanje. In, neznosno! Gospod Klepš, ki je zamišljen jedel svojo juho, se niti zmenil ni za to.

"Jeseni na deželo!" se je pikro smehljala gospa. "To je novo in zanimivo in nezasišano. Čudaštvo se nam je posrečilo izborno. Niti misliti si ne upam, kako govori o nas ves lep svet, ki se je že vrnil v mesto. Res, duhovita, genialna mi-

sel!"
"Oh, škoda", je zehala hčerka, "da je človeku odrekla narava zimsko spanje! Kako prijetno bi bilo v Javorju zaspati o Vseh svetih in se prebuditi o Veliki noči!"

Klepš je tolažil, da pride kmalu mladi gospod Mosterih, in omenjal, koliko ljudi da živi zadovoljnih v tem kraju.

"Slab okus, papa", je dejala Berta, "slab okus".

"To so ljudje", je razlagala gospa, "ki niso prišli nikdar iz domačega kraja. Naravno je, da ne hrepene po tem, česar ne poznajo; čudno pa, da nas ti primerjaš z njimi. Kdor nima pomočkov za boljše življenje, se mora zadovoljiti s tem, kar ima; pri nas bi bila malopotrebnost ne-spametna, pokora starega Tantalusa, ki trpi glad in žejo poleg jedi in pijače".

Klepš je vstal od mize in šel. On ni poznal dolgega časa. Bral, pisal, računil, premišljeval je od jutra do večera. Kratek odmor mu je bilo edino razvedrilo i tudi tak odmor je porabil v zadovoljno preračunjanje posrečenih spekulacij in pričakovanih dobičkov. Kar je bilo pridobljeno, ni prišlo več v poštev; z denarjem je rasel pohlep, ki je dušil naravno misel, čemu da zbira pravzaprav, ko ima več, nego bi mogel potrošiti s svojo družino, in kakšen užitek da mu daje denar. Od vednega razburjanja mu je bilo oslabele srce, ki ga je ponoči časi s tako silo butilo pod rebra, da je kar planil iz rahlega spanja, in želodec, kakor da bi se hotel maščevati nad udi, ki so se bili za časa Menenija Agripa zarotili in uprli proti njemu, ta je kljuboval, trmast in uporen, najboljšim zdravnikom. A glava se ni ozirala ne na srce, ne na želodec, glava ni

miroyala; naprej in naprej je izpeljevala ali izpreminjala po razmerah stare načrte ali snovala nove, da ne bi usehnili stari viri dohodkov, da bi se napeljali še novi.

Tvornica je delala izborno. Pomnožila so se bila naročila, pomnožilo število delavcev. Toda kaj, ko ni svetlobe brez sence! Čim več je dela, tem bolj čutijo delavci, kako da so potrebni, čim več ji hje, tem bolj se zavedajo svoje moči, tem oblastneje nastopajo, kakor da bi vedeli, da se boje ljudje navadno le onega, ki more škodovati in je tudi pripravljen škodovati.

Tako se je bal gospod Klepš, da se ne bi delo oviralo ali ustavljalo. V prometu je bil tir uglajen in zapreke odstranjene; a delavci, delavci! Na stroj se človek zanese, na človeka ne. Dobro bi bilo zgraditi

še par delavskih hiš, ki bi priklenile najemnike na tvornico; še boljši in še cenejši pomoček pa bi bil, če bi se povzdignile med delavci družinske razmere.

Gospod Klepš je obiskal gospoda župnika, podaril dvajset kron za cerkev in začel govoriti o delavskih razmerah; kako da ga boli srce slišati o divjih zvezah. Župnik je priklimal in mu stisnil roko. Z ostrimi besedami je obsojal Klepš svobodno ljubezen, ki vzame ženski svobodo, moškemu ljubezen in otrokom srečo dobre vzgoje.

"Kako more biti svoboden, kdo je suženj strasti!" je dejal. "Kje se more govoriti o ljubezni, kjer ni spoštovanja!" je modroval. "V pravem zakonu!" je pristavil, "so otroci božji blagoslov, v divji zvezi neznosno breme". (Dalje prih.)

VSI NE ZNAJO HITRO OBOGATETI.

Vsa umetnost ameriškega trgovskega uspeha obstoji v tem, da zna-jo ameriški trgovci vedno na nov način svet opozarjati nase. Kdor ne zna vzbujati pozornosti, ne bo nikoli imel velikih uspehov. Z malimi cenami ako jih znamo prav obrniti — si zamoremo prav veliko pridobiti. Velikansko omejenost kaže tisti trgovec in podjetnik, ki se boji izdati par centov za oglase. Ne zaveda se, da bi mu bili bogato povrnjeni, saj vedno na novo opozarjajo občinstvo, naj kupuje pri njem.

Slovenski trgovci in podjetniki v Ameriki! Lepo priliko za uspešne oglase Vam nudi velikonočna številka "Edinosti". Ako se oglasi sploh kdaj splačajo, potem bodite sigurni, da se bodo splačali sedaj! Ne zamudite lepe prilike in nam nemudoma pošljite svoje oglase! S tem boste podpirali v resnici dobro, pravo katoliško podjetje, ki Vam bo šlo na roke v vseh ozirih, na drugi strani pa boste imeli tudi sami dobiček. Malenkostni stroški Vam bodo povrnjeni z bogatimi obrestmi. "Edinost" ni razširjena samo po Clevelandu in Chicagu, temveč po vseh slovenskih naselbinah v Ameriki.

Opozarjamo Vas, da bomo velikonočno številko tiskali nekoliko prej, zato nam nemudoma odgovorite!

CENIK KNJIG.

ki smo jih ravnokar prejeli iz stare domovine.

Poučne, zabavne in razne druge knjige.	
Amerika in Amerikanci	\$2.50
Vojska na daljnem vzhodu, slikami	1.50
Vojska na Balkanu, s slikami	1.50
Vrtec, mladinska knjiga s slikami	1.50
Oliver Twist, vezano	3.00
Stepni Kralj Lear, povest	1.00
Straža, povest	1.25
Zgodbe Napoleonskega Huzarja	1.25
Ivan Tavčar, povesti, vezano	1.50
Pravila za oliko	1.00
Skrivnost najdenke50
Poezije Franceta Prešerna	1.00
Rodbina Polanski, roman, vezano, 728 strani	4.00
Naša zdravila	1.00
Fran Levstik, poezije	1.00
Kobzar, povest	1.00
Doktor Zober, izviren roman	1.25
Sosedov sin, spisal Jos. Jurčič	1.00
Jos. Jurčič, Spisi, IV. zvezek	1.25
Nasveti za hišo in dom	1.25
Petelinov Janez	1.25
S. Gregorčič, poezije	1.00
Martin Krpan, za mladino	1.00
Gospodinjstvo	1.50
Trenutki oddiha, povesti75
Slovenski pravopis75
Kratka zgodovina slovenskega slovstva	1.25
Kraljica mučenica, zgodovinski roman	1.50
Večeri ob Lemanu	1.00
Fran Erjavce, Izbrani spisi, povesti	1.25
F. S. Finžgar, Pod svobodnim solncem	1.25
Bob za mladi zob, pesmi za mladino50
Taras Bulba, povest	1.25
Angelček, za mladino	1.00
Sisto e Sesto, povest75
Kraljestvo čebel, mladinski spis75
Vojska in mir, misli seljskega modrijana75
Umni kmetovalec50
Poljedelstvo50
Bisernice, Ivan Šašelj	1.00
Na potu v večnost, nabožna knjiga	1.00
Venec slovenskih povesti	1.00
Zlatokopi, Spilman50
Iz moje celice, M. Elizabeta	1.00
Stoletna pratika50
Naša pota, kulturna-politična predavanja50
Nebo žari, pesmi50
Prihajač, povest	1.00
Francoska slovnica50
Zločin v Sarajevu50
Pegam in Lamberger, povest75
Država brez Boga50
Slovenski Sadjar	1.00
Njiva, spisal Rev. Meško25
Knjiga o lepem vedenju, vezana	2.00
Austrijska ekspedicija50
Korejska brata, povest, Rev. Spilman50
Preganjanje indijanskih misijonarjev, Rev. Spilman50
Mlada mornarja, Rev. Spilman35
Valentin Vodnik, prvi slovenski pesnik50
Vzorniki prvega sv. Obhajila	1.00
Peter Rokodelčič, povest75
Mladost, korotanska povest50
Alešovec, Kako sem se jaz likal. Povest slovenskega trpina	1.50
Vodnik marijanski	1.00
Želišča v podobah50
Podrobni načrt za poučevanje verouka25
Vojnimir ali Poganstvo in krst75
Jaromil, pravljica35
V zverinjaku, knjiga s podobami za otroke	1.00
Knjigovodstvo	1.50
Slovensko-hrvatski katoliški shod, 1913	1.50
Spolne bolezni	1.00
Crna Gora, pripovedna pesem25
Temelji krščanstva, Dr. Svetina75
Kateheze za prvence75
Dore, povest75
Don Kišot iz La Manhe35
Povestice, Tagore45
Na valovih južnega morja pripovedka35
Boy, krasen roman, spisal A. Kalan	1.50
Zvesti sin, povest50
Patria, povesti iz irske junaške dobe50
Cvetje na poti življenja, krasne poezije, M. Elizabeta	1.00
Barvaste črepinje, povesti50
Pravoslavje, spisal Dr. Grivec75
Vstajenje, povest50
Odiseja, povest75
Kazaki, povest	1.00
Na različnih potih, povest45
Narod, ki izumira45
Sv. Ciril in Metod50
Orožnovi spisi50
Svetobor, povest	1.00
Malo življenje, Dr. Detela	1.00
Dve sliki, Rev. Meško75
Sotor Miru, poezije75
Dedek je pravil, pravljice75
Cesar Maks in Mehika25
Car in tesar, pripovedka35
Tri povesti grofa Leva Tolstega75
Turki pred sv. Tilmom, zgodovinska povest	1.00
Hudo brezdno, povest75
Juan Miseria, povest	1.00
Bitka pri Visu75
Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah vračunjena.	
Pisma naslavlajte:	

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAC
6217 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

se priporoča za nakup **MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE**
Izdeluje **MOŠKE OBLEKE** po naročilu točno in ceno.

POZOR ROJAKI IN ROJAKINJE!

ALPENTINKTURA je najuspešnejše na svetu za rast in proti izpadanju las. Alpenpomada za brke in brado; kurja očesa in bradavice v 3 dneh popolnoma odstrani; revmatizem v 6 dneh popolnoma ozdravi. Bruslaintinktura od katere postanejo sivi lasje popolnoma naradni. Rane, opekline, potne noge in za druge bolezni imam jako uspešna zdravila; pišite po cenike, pošljem Vam jih zastonj.

KRASEN KOLEDAR in žepno knjižico pošljem vsakomur zastonj, pošljite mi le 5¢ za poštino. V potrebi velja te knjižica vsakemu več kot \$10.00. —

JAKOB WAHČIČ
6702 Bonna Ave., N. E. Cleveland, O.

POKLICITE NAS!

Kadar potrebujete Avtomobile za poroke, krstinje, kakor tudi pogrebne sprevide.
V enakih slučajih se uljudno priporočam vsem Slovencem.

ANDREW GLAVACH
1828 West 22nd Street
Chicago, Ill.

"Kadar pokličete na telefon, rabi-
te vedno štev. Canal 5889."

SLOVENIAN FRANCISCAN PRESS

1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.